

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti pošto znamko.

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravništvu lista »Mir«
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Leto XXXI.

Celovec, 30. sušca 1912.

Št. 13.

Občni zbor „Slovenske kršč.-socialne zveze za Koroško“.

Zadnjo nedeljo je imela važna koroška organizacija, S. K. S. Z. za Koroško, svoj občni zbor. Zbralo se je v veliki dvorani hotela Trabesinger okrog 130 večinoma mladih mož in fantov; bili so to voditelji naših društev, naša predstraža, naši mladi generali. Shod se je začel točno ob 3. uri. Predvsem pozdravi predsednik v prisrčnih besedah prevzvišenega kneza in škofa dr. Boltežarja Kaltnerja ter se mu zahvali, da je počastil s svojo navzočnostjo občni zbor in da se je blagovolil na lastne oči prepričati o uspešnem gibanju slovenske katoliške mladine na versko-kulturnem polju.

Nato je podal društveni tajnik in blagajnik Jožef Vajncerl kratko poročilo o delovanju preteklega leta. Iz vsega poročila se vidi in čuti novo življenje. Živimo, živimo, rastemo, razvijamo se, ta čut smo imeli vsi. Povzemimo na kratko. Vršile so se redne seje vsak prvi četrtek v mesecu. Razpravljalo se je v teh sejah o socialnih tečajih, o društvenih domovih, mladeniških shodih, o knjižnicah, o ženski organizaciji itd. Razposlala je Zveza 620 pisem. Zveza ima v zalogi celo vrsto razglednic, najnovejše so narodne noše na Koroškem, posebno ziljska in rožanska narodna noša. Po možnosti je skrbela Zveza za mladeniško organizacijo. Razlog je jasn. Drugod skrbi država za narodno vzgojo, pri nas moramo to opraviti sami. Lepo je delovala mladinska knjižnica; odseku mladinske knjižnice gre za to posebna hvala. Gotovo je po mladinski knjižnici prišlo okrog 8000 knjig med našo mladino. Najboljše plačilo za to so nam ona poročila, ki prihajajo z dežele.

»Dajte nam novih knjig,« ta klic slišimo vedno spet iznova od vseh strani. Posebna zahvala za to gre tudi »Slovenski Straži« in drugim dobrotnikom.

Za mladino sta se vršila dva mladeniška shoda (v št. Rupertu pri Velikovcu in pri Sv. Križu). Oba shoda sta bila dobro obiskana. Mladeniški shod v št. Rupertu se bo redno vršil vsako leto o Binkošti. Ustanovljena so na Koroškem tudi že tri telovadna društva »Orlov«. Posebno je zasledovala Zveza svoj poklic s tem, da je navduševala društva za redno delo in da je pošiljala na shode govornike. Ako se pomisli, da je bilo na Koroškem v celém letu okrog 156 društvenih shodov in ako je Zveza poslala 75krat govornike na shode, opravičeno smemo trditi, da je Zveza izvrševala svoj poklic in svojo nalogo vestno. Posebno so se žrtvovali za shode gg. dr. Rožič, dr. Ehrlich, Smodej in Vajncerl. Pomagali so nadalje tudi gg.: dr. Jesenko, Kriegl, Fric, župnik Limpl, župnik Trunk, župnik Meško. — Zvezo lahko imenujemo svojo privatno ljudsko šolo, kjer sejemo dobro seme v dovezetna srca našega naroda. Tvarina, ki se je obravnavala na shodih, je bila mnogolična. Odveč bi bilo, vse snovi naštevati. Žalibog niso vsa društva delovala, kot bi morala. Nekaj društev je popolnoma zadremalo; tako društvo v št. Jakobu, Kotljah, Škofičah, Rožeku, Ločah. Nekatera imajo k večjemu še občni zbor. Tako n. pr. društvo v Radišah (ki bi lahko bilo prvo v celi deželi) in v Ziljski Bistrici. Malo življenja kažejo društva v Globasnici, Škocijanu, Vovbrah, Hodišah, na Rudi, Grabštajnu. Nekoliko oživela so društva v Možici, v Žvabeku, v Djekšah, Kostanjah. Pohvaliti pa je treba društva v Črni, Prevaljah, Velikovcu, Svečah, št. Janžu, Celovcu, št. Tomažu, Po-

dravljah, Dobrlivasi, Melvičah-Brdu, Pliberku. Nova društva so se ustanovila v Selah, v Bilčovsu, v Guštanju, na Obirskem, v št. Lenartu pri Sedmih Studencih. Pripravljajo se društva v Kloštru, v Spodn. Dravbergu, Libeličah. Naša društvena organizacija se lepo razvija. Boljša bi še bila, ako bi se poklicani moške še bolj zavzeli za njo. V Guštanju, Libeličah itd. pričakujemo odločno sodelovanje od poklicane strani. Katoliška cerkev rabi takih društev; dajmo ji, kar potrebuje!

Ženska organizacija je šele v povojih. — Priredila je Zveza deset ženskih shodov, ki so se imenitno obnesli. Ne mislimo, da mora biti ženska vedno in venomer v našem taboru. Je ravno tako potrebna poduka, kot ga je potreben moški spol. Posebno dobro se je obnesel ženski tečaj v Žitarivasi. Na ženskih shodih v Pliberku, Velikovcu, Dobrlivasi, Železni Kapli, Celovcu, št. Janžu, Grabštajnu je bilo okrog 100 do 200 žensk. Ako bi hoteli primerjati društva med sabo, moramo postaviti glede vztrajnega, vzornega delovanja št. Tomaž celi Koroški v zgled. Ampak večni vzori, optimizem, nevklonljiva delavnost, navdušenje do dela, trajen stik z Zvezo krešejo tam iskre iz mrtvega kamna. Prav tako! Saj je to društvo najbližje oni nekdanji slovenski kmetiji, kjer so živeli kmetje - vojvode, ki so nemškim knezom dajali slovenski Korotan v najem.

Zveza je nadalje priredila štiri socialne tečaje, v št. Janžu, v Podravljah, v Celovcu in v Maloščah; zadnji se je sicer vršil dne 26. marca, ampak spada še v zadnje društveno leto.

Obžalovati je treba, da je za izobraževalno delo, ki ga je Leon XIII. tako zabičeval in zaukazoval, premalo navdušenja med

Podlistek.

Chava Rubin.

Poljsko napisal Aleksander Świętochowski.
Poslovenil Ratiški.

(Dalje.)

Mogoče bodo tudi v Pulavi tako zaničljivo majali z glavami. Prehodivši dve vrsti je zopet počivala. Premišljuje o svojem težavnem stanju je opazila na cesti, ki vodi v Pulavo, nek voz. Poleg kočijaža je sedel nek žid. Pismonoša, na slabem glasu v Kazimierz, odpuščen vojak, izobčen iz cerkve in od mestnega policijskega urada kaznovan pijanec, je vozil pošto in potnike, katerim je računal po svoje.

»Fran, Fran,« mu je zaklicala, »počakaj!«

»Zakaj?« je vprašal kočijaž, ko je ustavil konja.

»Vzemi me do Pulave.«

»Bom, če vprežete svojo ribo, ker moja kobila ne more vse vleči.«

»Kakor da bi bilo tako daleč — tri skoke.«

»E, pa skoči!«

»Ne govori vendar tako.«

»Kje pa je kaj prostora. Zmečkali bode Mošku noge.«

In ne čakajoč daljnega privoljenja je stopila na voz.

»Naprej moraš plačati forint,« ji je dejal Fran.

»Neumnež!«

In odpeljali so se.

»Zakaj voziš ti danes pošto?« ga je vprašala.

»Andriji je umrl otrok,« je odgovoril Fran, »pa je gospod poslal po-me; vražje opravilo je.«

»Ali je boljše raznašati pisma po mestu in letati peš po vaseh?«

»Jaz da naj letam! Kdo si bode trgal čevlje! Če moram dostaviti pismo kakemu vlastelinu v okolico, poiščem kak voz, če ni nobenega — no, potem pa čakam. Pismo ne uvene kot cvet.«

»Če je pa nujno?«

»Meni se nikdar ne mudi, razun če je moj žep prazen.«

»Ali je dosti pisem za okolico?«

»Vrag naj jih prešteje. Saj tudi ne raznašam vsa, temveč samo ona, na katerih je napisano »dostaviti po selu« in katera so priporočena.«

»A plačajo dobro za tvoj trud?«

»Ah, malenkost. Večkrat mi dajo par kopejk, včasih malo kruha. Zadnjo nedeljo sem enemu rekel, da nisem vrabec, ki se mu daja mrvico kruha. V Polanovki mi je neki šlahčič včeraj dal za pismo cel rubelj.«

»Rubelj!« je vzkliknila presenečeno Chava. »Do Polanovke je komaj ena milja.«

»Šest vrst. Tamkaj smo izpraznili nekaj čaš in se skregali s poštarjem; udaril me je po hrbtu, a dolžan mu nisem ostal. Zagrozil mi je, da me bode zapodil — ta pes. No, pošta ni več daleč. Doli, žida!«

Chava je skočila z voza.

»Bog ti naj plača,« mu je dejala.

»Kaj, tvojega boga naj prosim za plačilo! Ti psica! Sem forint!«

»Fran, ali si znorel! Za to pot forint?«

»Če mi ne daš deset kopejk, ti odrežem kos ribe.«

In potegnil je nož, pripravljen izvršiti grožnjo.«

»Lopov, kaj delaš!« je vpila obupno židinja. »Na, tu imaš, ubijalec!«

In pognal je Fran veselo žvižgaje. Chava je odhitela dalje s tovorom na plečih in krenila po nekem drevoredu proti marijanskemu zavodu. Upala je tamkaj ribo prodati, a se je varala. Predstojnica ji je razložila, da kupuje vsa živila le na debelo in da bi rada vzela več jeseter, a ene same ne more uporabiti. Jokaje je zapuščala Chava zavod. Premišljevala je: Ako me bodo povsod odgnali. Riba ne sme dolgo ležati. Hodila je z ribo po ulici v nadi, da jo bode kdo kupil. Dovolj radovednežev je bilo, a kupil ni nihče. Naposled se je ustavil nek star gospod in jo vprašal:

»Za koga je ta riba?«

»Za na prodaj!« odgovori Chava.

»Sveža?«

»Danes vjeta.«

Gospod je pregledaval ribo.

»Koliko hočete za celo ribo?«

»Pet rubljev.«

»Hočete vzeti štiri?«

Po Chavi je šla vesela struja.

»Ah, milostivi gospod,« je prosila, »premalo je. Sama sem skoro toliko plačala.«

»Ali hočete?«

»Kam naj jo nesem?«

»V ono-le hišo, k doktorju Prysku. Tamkaj vam bodo plačali.«

Napisal je par vrstic na posetnico, jo dal židinki in odšel po svojem potu.

(Dalje sledi.)

nami. Priznamo rade volje, da je č. duhovščina preobložena z delom. Ampak vojska je, in sicer najhujša vojska, ker se bje med duhovi, in ob vojski ni treba samo redno delati, ampak ponoči in podnevi je treba nositi težko breme.

Blagajniško poročilo je bilo zadovoljivo. Cel promet Zveze je znašal 10.037 K 15 h. Dohodkov je bilo 5274 K 42 h, izdatkov pa 4762 K 73 h.

Opomniti pa je treba, da koroški Slovenci ne žrtvujejo skoro nič za Zvezo. Ud-nina vseh društev je znašala samo **116 K!!** Samo za govornike je pa Zveza izdala 348 K 60 h. Nazaj je dobila 28 K, mesto polovico. Od Celovca se zahtevajo povsod čudeži. — To leto se je, skoro bi rekli, na izreden način vzdrževala. Póvdarjati pa je treba, da nismo dobili izdatnih podpor od nikoder kot od »Slovenske Straže« 150 K in od Mohorjeve družbe 300 K.

Koroški Slovenci bi lahko videli vse druge uspehe našega delovanja, ko bi nam kaj pomagali. Premalo je še zanimanja za velike cilje zveze.

Dr. Ehrlich je kot podpredsednik v kratkem govoru pojasnil namen in načrte Zveze; nato se je razvila debata, v katero so posegli g. Čarf iz Velikovca, g. Errat iz Celovca, g. Pečnik iz Železne Kaple, g. dr. Jesenko, g. Kusterle, g. Kriegl, g. Lobnik in drugi.

V odbor so bili izvoljeni sledeči gg.: dr. Rožič, Smodej, Vajncerl, dr. Ehrlich, Müller iz Št. Janža, gospa Činkovic in g. Kus iz Št. Tomaža. Kot namestnika sta izvoljena gg. Fric in Peregrin Vunček.

Brzjavno je pozdravila občni zbor »Slovenska Straža«.

Novi lutrovski vikar v Celovcu.

Znani vikar Haupt je zadnji čas s svojo agitacijo nekoliko ponehal. Ne duha ne sluha ni po njem. Menda njegovo delo ni bilo dosti uspešno in so se katoliki vendarle sramovali, hoditi na take sestanke. Zato si je lutrovska propaganda poiskala in našla drugo pot. Zdaj napravlja v muzeju bivši profesor Hann predavanja o slavnem reformatorju in ta predavanja prinaša malo opipljena uradni list »Klagenfurter Zeitung«, v prvotni obliki pa vsenemški listi. Uradni list prihaja seve v mnoge verske hiše in tukaj lepo troši svoje famozno seme. Proti takemu postopanju moramo najodločneje ugovarjati. Profesor se seve oblači v učenjaško togo, ali kar on podaja svojim, to ni znanost, marveč neznosno slavljenje človeka, ki ga naj protestantje hvalijo, kakor jim drago, a katoličan k tem predavanjem ne more molčati.

Profesor Hann je že znan kot častilec Lutra. A včasih je govoril že drugače, nego govori zdaj.

Nimamo prostora, da se temeljito bavimo z novim lutrovskim vikarjem, ali nekaj moramo spregovoriti, zlasti radi tega, ker krščansko-socialni dnevnik molči.

Hann zbira in predava, kar je Lutru v čast in kar je katolicizmu v sramoto. Ne! Katolicizmu ni v sramoto, marveč le ljudem, ki so se v nekem času imenovali katolike, pa so bili vse drugo, le katoliki ne. To pravimo ni znanost! Znanost nam mora vsako stvar opisati vsestransko. Kdor bi nam življenje svetega Avguština hotel risati tako, da nam pripoveduje le njegovo mladost in bi po tem sklepal: »tako so katoliški svetniki«, bi bil zloben obrekovalec. Če govorimo o svetem Avguštinu, moramo govoriti o vsem njegovem življenju.

Kdor govori o katoliški Cerkvi, mora najprej pogledati njen nauk in potem vprašati, kdo je neki kriv, če se včasih — tudi v naši dobi — živi, kakor da bi krščanstva na svetu ne bilo.

Ko bo par sto let minilo, bo brez dvojbe tudi marsikateri »učenjak« ugibal, kako je bilo mogoče, da je v velikih mestih bilo leta 1912 toliko grehov? Mi pa vemo, zakaj je tako in se ne čudimo. Kdor predava o Cerkvi in govori nerazsodnim ljudem samo o dobi reformacije in vrh tega še iz te dobe zbira le tisto, kar katoličanom tiste dobe ni v čast, ta ne govori več kot učenjak, marveč

kot agitator! Taka agitatorja sta postala zdaj žalibog Hann in naš uradni list.

Nekoliko pa moramo spregovoriti tudi še k stvari sami.

Vzemimo »Celovčanko« od dne 23. marca. Celovski učenjak poroča, kako je celo strogi papež Hadrijan obsojal tedanje razmere. Potem pa tako govori, da mora nerazsodni poslušalec misliti: Razmere so bile res slabe, če je že papež tako govoril! Luter je torej imel prav! Tega pa seve naš slavni učenjak ne pove, da je Luter res svetega papeža na nečuvnen način sramotil, češ: Papež je eden izmed naših učenikov iz Löwen, tam se venčajo taki osli, iz njega govori satan. (»Pastor«, v 2. p. 98.)

Torej na eni strani papež, ki si prizadeva, braniti čednost in pravico, na drugi strani pa človek, ki papeža imenuje osla! Iz tega sklepajo naši meščani, da je imel Luter prav, Cerkev pa je bila vsa propala in Luter jo je moral prenoviti!

Celovski učenjak potem pripoveduje, kako se je zlasti Nemčija od Rima izkoristila, in so se poleg pristojbin pobirali še razni drugi »davki«. K temu imamo pripomniti le, da papež nikdar davkov ni pobiral, saj k temu ni imel nikake oblasti. Kar je dobival in še dandanašnji dobiva, so prostovoljni darovi ljudstva. Če pa kdo hoče postati kardinal ali nadškof, naj plača primerno pristojbino, saj tako pobira dandanašnji še država in nikdo se radi tega ne zgraža.

Hann je seve zelo učen gospod in zato ve o Cerkvi veliko stvari, ki jih sam verjame in jih njegovi verni poslušalci verujejo. Pravi Hann, da je že v XIV. stoletju grajal »pobožni« frančiškan Alvarec papeže, češ, »ki ima primat, je največji sovražnik božji«. Zakaj celovski profesor išče prič v XIV. stoletju, ne vemo, ljudi, ki so tako »pobožni«, je dandanašnji povsod dovolj, beri liberalne časnike, idi na katerikoli soc. dem. shod, povsod boš neprenehoma slišal tisto infamno očitjanje. Zgodovina pa govori drugače, zato imamo boljših prič, kot so Hann in drugi lutrovski vikarji. Hann tudi ve povedati, da je leta 1519. pisal »strogo katoliški škof Pierstinger«: »Rim je peklenški prepad, tam vlada hudič«. Vsak katoličan ve, da tako katolik ne govori. Gospod Hann naj takih ljudi ne imenuje katoličane, ker ni katoličan, kdor sramoti svojo vero, četudi je krščen, kakor na primer Hann. Najneumnejša pa se nam zdi basen, ki jo Hann pripoveduje o mašnikih: »V Vratislavi je bilo v eni cerkvi pri dveh oltarjih 240 mašnikov«. Vratislava je bila tedaj še popolnoma poljska, katoliška je še dandanes, a da je pri enem oltarju na dan maševalo 120 mašnikov, to ni mogoče, in je taka trditev nezmisel. Morda je kak protestantovski pisatelj slišal, da je pri enem oltarju ustanovljenih 120 maš, za vsako je treba seve enega mašnika, torej 120 mašnikov! Občudujemo to znanstvo! Najbolj pa seve profesorja in njegove poslušalce zanima to: »mnogo duhovnikov je živelo s svojimi konkubinami«. Dragi profesor! Ali ne očitajo Vaši lutrovski pristaši vsem duhovnikom brez razlike dandanes ravno tisto? Zato sodimo, da je pričevanje, ki je navajate ravno toliko vredno, kakor Vaše, namreč piškav oreh! Vaši poslušalci pa seve se vsake take vesti veseli, saj si morejo potem reči: »Taki so vsi«!

V takih razmerah je bil seve po Hannovi sodbi Luter novi zveličar! S »plametečo jezo je slikal izprijenost v Cerkvi«. Mi bi pa le radi vedeli, ali je bil Luter sam tako vzoren mož, da je bil opravičen papeža in duhovnike z vso silo napadati? O Lutru samem pa Hann kar molči. Dobro, da zgodovina ne molči in nam »moža božjega« riše, kakor je bil. Ali navadni poslušalci ne poznajo zgodovine, in zato se jih tak lep nauk o Lutru prime. Hann z navdušenjem poroča, kako je Luter zahteval nemško narodno cerkev, ki bo od Rima popolnoma ločena. Vsa duhovniška oblast izvira iz občin, zato se naj župniki volijo! Samo en duhovniški stan je, to je stan župnikov, ali razlike med duhovniki in drugimi ljudmi ni, ker smo vsi po Kristusu odrešeni. To poroča Hann ali pojasnila nima za svoje poslušalce nobenega, bodisi da ga sam ne zna, bodisi, da sploh nima namena poučevati, marveč le

pod krinko znanosti agitirati v Celovcu za lutrovstvo.

Hann poveljuje Lutrov spis »An den Adel deutscher Nation«. Ravno s tem spisom se je pa Luter popolnoma ločil od katoliške Cerkve! In še več! Luter poziva v tem spisu: »Če tatove kaznujemo z vrvjo, morilce z mečem, krivoverce z ognjem, zakaj ne napademo z orožjem kardinalov, papežev in zakaj si svojih rok ne umijemo v njihovi krvi?« Hann o tem ljubeznivem pozivu kar molči, seve! Še poslušalci za take nauke niso zreli. Škandal pa je na vsak način, da hodijo katoličani taka predavanja poslušati in da na ta način uradni list dela propagando za luteranstvo!

Vedeti moramo še, da ti pozivi nikakor niso bili brez pomena, kajti par let pozneje je res prišla nemška vojska v Rim pod vodstvom Frundsberga in je v Rimu zaklala na stotine, ne samo duhovnikov, marveč tudi na tisoče nedolžnega ljudstva! Tega Hann svojim poslušalcem ne pove! Hann hvali posebno Lutrov spis o »O prostosti krščanskega človeka«. Tu je Luter baje »mil in ljubezniv ter prost strasti«. Hannu menda posebno ugaja sledeče: »Evangeljski kristjan je prost vsakega nasilstva katoliških cerkvenih zapovedi, prost zunanjih del, ki pred Bogom nimajo vrednosti. V krščanskem človeku vlada prosto in veselo z vero združena ljubezen itd.«

Kako tem ljudem prija prostost! A resnica ni prosta! Ako ne verujemo več, da je Kristus Sin božji, potem to ni več prosta vera, marveč nevera! Če ni več krsta in ni več svete maše, potem naj se ljudem ne govori več o veri, ki je ni! Taka vera je ponarejen denar, ki se z njim goljufa nevedne ljudi! Če je Kristus Bog, potem so njegove besede resnica in sprejeti jih moramo, če hočemo biti zveličani. To je vera, vse drugo pa nevera! Zato se naj neha ljudi farbat na javne stroške! Ali ljudstvo uradnike zato plačuje, da mu jemljejo vero in je žalijo v svetih njegovih vzorih? Javnost je treba opozoriti na to počenje, morebiti bodo polagoma spoznali še nemški krščanski socialci, da imajo v Celovcu potrebnejšega dela, nego v »Ostmarki« delati zoper Slovence. Kaj pomaga ljudstvo zbirati v Cerkvi, medtem pa pustiti olikance zastrupljati po javnih predavanjih, četudi pod krinko, da se predavanja vršijo na podlagi raziskovanj jezuita o. Grisarja.

Slovenci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

K 25letnici kneza in škofa dr. Kahna.

Na Jožefovo, dne 19. t. m., je preteklo 25 let, odkar je bil posvečen v škofa resignirani prevzvišeni knez in škof krški dr. Jožef Kahn, pravi tajni svetovalec Njega c. in kr. apostolskega Veličanstva. Nad 23 let je opravljal težavno službo višjega pastirja v krški škofiji in si je s svojo ljubeznivostjo, s svojim očetovskim srcem do duhovnikov pridobil srca ljudstva in duhovnikov. Z občudovanja vredno energijo je vztrajal pri svojih velikih načrtih kljub najsilovitejšim napadom od strani nemške svobodomiselnosti večine v deželi. Zadnja leta, ko so mu vsled nesrečnega padca z voza začele pešati prej izredne duševne in telesne moči, so drugi, žal, podrli nekoliko od tega, kar je sezidal prej s svojim umom, žrtvami in vztrajnim smotrenim delom. Knezu in škofu dr. Kahnu je bila in je še predvsem iz srca udana njegova duhovščina, za katero je skrbel po očetovsko, jo ljubil, navajal k vzornemu delovanju, podpiral jo z vzpodbujajo, pa tudi gmotno, če je bilo treba, in je dosledno in vedno branil kot dober pastir svoje najboljše ovčice. Po inicijativi milostljivega gosp. opata tancenberskega o. Bonifacija Eckerja O. S. B. se je k 25letnemu jubileju poklonilo svojemu bivšemu predstojniku krško duhovništvo pod vodstvom prevzvišenega kneza in škofa dr. Baltazarja Kaltnerja in ga je posetilo na njegovem sedanjem bivališču v samostanu na Tancenbergu v četrtek, dne 21. t. m.

Vaše zdruuje

si ohranite! Oslablost in bolečine izginejo, Vaše oči, živci, mišice, kite se okrepejo, spanec ozdravi, Vaše splošno zdravje se zopet utrdi, ako rabite Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“. Dvanajstotica za poskušnjo 5 K franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elza-trg 67 (Hrv.)

Ob pol 11. uri je opravil ob asistenci in navzočnosti prevzv. g. kneza in škofa dr. Kahna sv. mašo v samostanski kapeli prevzvišeni g. knez in škof dr. Kaltner. Pred sveto mašo se je v ganljivih besedah spominal delovanja svojega prednika. Po sveti daritvi so se zbrali navzoči duhovniki — 75, med njimi 26 Slovencev — v kapiteljski dvorani, kjer je prevzv. g. knez in škof dr. Kaltner čestital jubilaru v imenu duhovnikov krške škofije; prevzvišeni je bil ginjen in se je v kratkih besedah zahvalil. Celovška duhovščina mu je izročila spomenico s podpisami. Pri slavnostnem obedu je iznova izpregovoril na čast prevzvišenemu jubilaru knez in škof dr. Kaltner, obema cerkvenima vladikom mil. gosp. opat o. Bon. Ecker in stolni dekan mil. g. Gvidon Bittner g. opatu Eckerju, po kojega prizadevanju se je izvršila lepa slavnost. Od navzočih omenimo poleg že navedenih milostljive gospode stolne kanonike: Kn. šk. kancelar in predsednik Družbe sv. Mohorja Iv. Vidovic, Ferdinand Wappis, Matevž Gröber, Janez Pirker, Martin Kovač. Nadalje so bili navzoči čč. gg.: Prelat in profesor bogoslovja dr. Mart. Ehrlich, profesor bogoslovja dr. Quitt, gospasveški dekan Andrej Wieser, dekan J. Jandl z Gmünda, beljaški prošt Herman Atzlhuber, predmetni župnik in duh. svetovalec Franc Kolarič, vojaški kurat msgr. Rafko Kozák, dekan Marinič iz Pliberka, dež. poslanec in župnik Konrad Walcher, prošt Iv. Pleschutznig iz Brež itd. Žal, da je bilo vsled pobožnosti k presv. Glavi zadržanih zelo mnogo duhovnikov, ki bi se bili radi udeležili izredne slavnosti, zlasti iz slovenskih krajev. — Došlo je tudi mnogo brzojavov, med njimi najlepši v latinščini od gospodov župnikov dr. Cukala in A. Sadjak. — Prevzvišenemu jubilaru kličemo iz dna srca: Še na mnoga leta!

Dnevne novice in dopisi.

Romarski vlak na Sv. Goro. Po Veliki noči priredi »Slovenska kršč. - soc. zveza« dva romarska vlaka na Sv. Goro pri Gorici. En vlak je za Rožno dolino, drugi vlak pa za Podkloster in za Ziljsko dolino. — Prvi vlak vozi **20. aprila** (sobota) iz Svetne vasi in sicer ob 9. uri in se ustavi v Bistrici, Podgorjah in Podroščici. Pride v Gorico ob pol 2. uri; vrne se drugi dan popoldne. Cela vožnja stane 6 K. — Drugi vlak za Podkloster in Ziljsko dolino vozi dne **27. aprila** iz Podklostra, in sicer ob 11. uri 40 minut. Cena za celo vožnjo je 7 K. — Denar se pošlje na Zvezo. Udeleženci se morajo prigraditi do bele nedelje. — Natančen spored pridojnic.

Občni zbor Slov. kršč. soc. delavskega društva v Celovcu se je vršil ob dobri udeležbi društvenikov. Iz poročil tajnika in blagajnika je bilo razvidno delovanje društva v pretečenem letu. Društvo je v tem letu znatno napredovalo. Pri točki »razno-terosti« se je stavilo več važnih predlogov, o katerih se je razvila živahna debata. Novoizvoljeni odbor bodil po jasno začrtani poti naprej in dosledno deloval po društvenem geslu: »Vse za vero, dom, cesarja!«

Celovski kolodvorski škandali še ne ponehujejo. Nedavno zahteva slovenska stranka pri oddelku za državno železnico v Celovcu v vsej dostojnosti tri vozne listke do Trsta. Komaj šoli odrasla punčara (blagajničarica) se čuti poklicano, s prezirljivim posmehom »hanslati« stranko s pridržanjem listkov in z neumnim povpraševanjem: »Bas ist das?« (Ali jo je le župan Metnitz tako naučil, ali kdo drugi?) Le s pomočjo neke zraven prišle Ljubljankanke, ki je tolmačila s svojim »kuhel-tajčom«, se je posrečilo imenovani stranki, priboriti si za denar zaželjenih vozniških listkov. Na mlečnozobih frajlicah torej sloni v Celovcu vsa nemška čast na celovškem kolodvoru! — Pripomniti je treba, da je dotična stranka v Trstu in Gorici pa brez najmanjše težave dobila vozne listke na slovensko zahtevo. Nadalje je bil pisec tega sam očividec v Celovcu pred tednom dni, ko sta dva Laha na laško zahtevo, pravzaprav bolj s kazanjem nego z zgovorom prejela listke. Tako sedaj pa svet še naprej trdi, da je Slovenec izzivač, ako na svojih tleh zahteva za svoj denar v svojem jeziku vozni listek. Odposlale se bodo pritožbe o takih

slučajih na ministrstvo in — bodite prepričani — naša vestna skrb bo, da ne zapadejo košu! Zatrli niste speh, ne boste nas bedech!

Koroška podružnica »Slovenskega planinskega društva« v Celovcu namerava izdati »Vodnika« po slovenskem delu Koroške. Knjiga — ilustrirana — naj bi v vsakem oziru zanesljivo informirala o faktičnih naših razmerah, ne le zgolj o stvareh, važnih za turista, in tako seznanjala Slovence s Koroško. — Na veliko sredo ob 10. uri dopoldne se vrši v hotelu Trabesinger posvetovanje glede definitivnega načrta za knjigo in razdelitve dela. Zato vabimo vse gg. planince in neplanince, zlasti duhovnike in učitelje, naj se po možnosti sestanaka udeleže, če ne, nam pa vsaj pismeno sporoče svoje nasvete. In če se obrnemo prihodnje dni na posamezne gospode, da nam pomagajo, naj bi nam nihče ne odrek, saj tu gre za stvar velikega narodnega pomena. — Vsi dopisi, namenjeni »Slov. plan. društvu« v Celovcu, naj se naslavljaajo na Hotel Trabesinger.

Kako se imenuje?

najboljša kavina primes?

„Pravi : Franck :“

s kavirnim mlinčkom

kot

tovarniško znamko.

Pokušnja dokaže istinitost rečenega, pokaže vse njega vrline v vonju, moči in barvi, izdatnosti, slastnosti in cenosti.

Kako najbolj razveselite svojega prijatelja ali prijateljico za Veliko noč? S tem, da jim odpošljete obe razglednici, kateri je narisal akademični slikar g. Vavpotič za Veliko noč in ki jih je založila »Slovenska Straža«. Ti razglednici se odlikujeta od tujih mazaških razglednic s tem, da so res umetniško izdelane, da so vseskozi domače umetniško delo, ki predstavljata velikonočne prizore iz naše slovenske domovine. Pričelo se je že z razpošiljanjem teh prekrasnih razglednic. Zahtevajte jih povsod v vseh trgovinah in trafikah in dajte jim prednost pred tujimi! Nakupite jih takoj, ker bo gotovo veliko povpraševanje po teh izredno lepih razglednicah. Večji odjemalci dobe znaten popust, in sicer pri odjemu 50 do 100 komadov 20 odstotkov, do 200 komadov 25 odstotkov, do 300 komadov 30 odstotkov in nad 300 komadov 35 odstotkov. Naročila sprejema »Slov. Straža« v Ljubljani, dobivajo se pa tudi v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7, od celovške podružnice.

Prvi veliki spodnještajerski slovenski obrtni shod. Na binkoštni ponedeljek, dne 27. majnika t. l., se vrši v Celju prvi veliki spodnještajerski slovenski obrtni shod. Na dnevnem redu je sedem važnih referatov o obrtnih vprašanjih; nadalje se ta dan položi temelj »Zvezi spodnještajerskih obrtnih združenj«. Opozarjamo na ta shod že danes ter pozivamo vse merodajne kroge, da se marljivo pripravljajo za to prvo veliko manifestacijo slovensko - štajerskega obrtništva.

Dunajski nadškof srečali Korošce na Sv. Gori. Tiho nedeljo, dne 24. t. m., so bili na Sv. Gori pri Gorici dunajski nadškof eminence kardinal dr. Nagl, spremljani od goriškega kneza in nadškofa dr. Sedeja in tržaškega škofa dr. Karlina. Zvečer na povratku iz Sv. Gore so srečali cerkveni vladike štiri na goro romajoče Korošce, med njimi sotrudnika našega lista, ki je po prejetem nadpastirskem blagoslovu imel čast predstaviti četvorico kot Korošce ter odgovoriti na več vprašanj, tihočih se Korošcev, za katere so se eminence kardi-

nal zelo zanimali. Prijazni nadškof dr. Nagl so se prejšnje dni udeleževali slavnosti o priliki spuščanja bojne ladje »Tegetthoff« v morje ter bili gost svojega naslednika tržaškega škofa dr. Karlina, kjer so nadpastirovali skozi skoro osem let do odhoda na Dunaj pred dvema letoma.

»Südmarka« v Celovcu bo na cvetno nedeljo imela pri »Sandwirtu« občni zbor. Klobasarit pride o »nemškem obrambnem delovanju« nemšokonacionalni posl. Wastian, ki je s svojo nacionalno prenapetostjo povzročil v štajerskem dež. zboru obstrukcijo slovenskih poslancev, za kar je dobil na nemšokonacionalnem shodu v Gradcu 11. t. m. nezaupnico. Vse nemšokonacionalne govornike, ki so zagovarjali prenapeto nacionalno politiko Wastiana, s katero se sili Slovence v obstrukcijo, so nemšokonacionalni poslušalci izžvižgali. Nemšokonacionalni učitelj Sattler je n. pr. na tem shodu govoril sledeče: »Politična neodkritosrčnost je pognala v štajerskem deželnem zboru bujne cvetove. V pričetku se je zdela, da bo šlo. Tudi Wastian je bil miren in se je pogajal, čeprav je pozneje izjavil, da njegova nacionalna vest ne dopušča sploh nikakih pogajanj. (Gromovit smeh.) Deželni zbor bi bil lahko delal, če bi Wastiana ne bilo. (»Proč z Wastianom! Pfui!«) Oškodoval je celo deželo, ki hiti radi njega finančnemu polomu nasproti. (»Pfui Wastian!«) Prišli smo do prepričanja, da je delal Wastian po naročilu. Kako se more povzpeli do žalostnega poguma, da sam sebe proslavlja za nacionalnega junaka? Ali se mora tega moža še smatrati za resnega? S kakim frazastim bleskom je vodil svoje volilce za nos. Delajmo vsi na to, da izginejo taki frazerji v globočini, iz katere so bili dvignjeni. Wastian je izjavil, da tudi v jeseni ne bo dopustil zasedati deželni zbor. Kako stališče zavzemajo poslanci napram tej grožnji z obstrukcijo?« — Besedam tega govornika je sledilo urnobesno ploskanje. — Tega faliranega politika bodo v nedeljo poslušali celovski nemški nacionalci in mu bodo ploskali, ko bo premleval stare fraze o slovenski nevarnosti, o obrambi nemštva itd. Za Celovčane je pač vse dobro, če je le zoper Slovence naperjeno.

Laške surovine. V arlberškem tunelu so vrgli 25. t. m. Lahov nekega Hrvata z vlaka skozi okno. Lahov je bilo kakih 90 in so se sprli s Hrvatom. Lahe so zaprli. Železniški čuvaj je bil slučajno priča teh grozodejstev in je spravil krvavega Hrvata na varno.

Ruda. (Požar.) Dne 20. marca, ob 10. uri dopoldne, je na Gruči posestvo kmeta Vincenca Čekon p. d. Gašperl do tal pogorelo. Kako je ogenj nastal, ni znano. Začelo je goreti na mostu pri skednju. Živino so rešili. vse drugo, večinoma leseno, je zgorelo. Posestnik je bil sicer zavarovan, pa le nizko, in ima veliko škodo.

Kapla ob Dravi. (Beštrhaca, šparksa!) Tukaj so ustanovili 24. t. m. nemškutarji posojilnico. Najbolj sta se za to potegovala Košič v Svetnivasi in Marinič, nadučitelj v Št. Janžu. Nič nimamo zoper to, vsak »po svojem«! Samo če bi nas vprašali, bi svetovali, naj postane blagajničar Marinič, ker je pri naši požarni brambi v strašno dobrem spominu. Morebiti so pa sami že spoznali, da bo tako najbolj prav. Beštrhaca! To bo veselje, ko bodo ljudje prinašali denar, ker ga nekateri že dolgo nismo videli. Torej, ljudje božji, le vkup in brž in veliko, da bo vredno!

Podkrnos. (Poizkušeni v lom v cerkev.) Ponoči od 24. do 25. t. m. so zlikovci hoteli vlomiti v tukajšnjo cerkev. Cepin so vzeli v bližnjem mlinu in ž njim odprli železne duri v zvoniku, ali drugih, lesenih duri niso mogli odpreti. Obojne duri so precej poškodovali. Tudi na pokopališču so poizkušali svojo moč. Izdrli so močen železen drog in ga pustili na sredi pokopališča. Vdrli so tudi v mrtvašnico in duri poškodovali na lesu in železju. Orožniki v Žreleu so to kmalu izvedeli in že dopoldne prišli ogledovat. Upamo, da se jim posreči, zaslediti hudobneže.

Velikovec. (Velikovški patent.) Nobel in fortšritnih ljudje pa so v Velikovcu. Seveda tolažljivo je, da so taki le nekateri! Novoletna voščila si delijo z — zaušnicami. S ključi izbijajo zobove, s poleni prepevajo »neporedne« mladeniče, s steklenicami za pivo merijo v poznih nočnih urah čez

čelo možgane svojih lastnih privržencev; in če jim kdo ni povelji, da se ga hočejo znebiti iz kake gostilne, mu vržejo nekaj steklenic pod neprijetne noge. In najboljše na tem je, da nemškonalceljski zdravniki po štirinajstih dneh ne najdejo nikakih telesnih poškodb več. Pa še naj kdo reče, da v Velikovcu nismo napredni! Ob sredah in nedeljah pa ni ne konca ne kraja besed: »Pa mamca, pa očka, pa 'aj b'te pa 'upli?« Zares pravi »Völkermarkt«!

Na Schneebergu blizu Dun. Nov. mesta se je v nedeljo, 24. t. m., ponesrečilo 11 oseb, ki so se podali s smučami (ski) na izlet v gore. Popoldne je začelo snežiti in snežen plaz, ki se je utrgal vsled novopadlega snega, je podsul 12 oseb, od katerih so samo eno žensko rešili živo. Vse druge so izkopal mrtve.

Želinge pri Velikovcu. (Shod) na sv. Jožefa se je prav dobro obnesel. Društveni prostor je bil natlačen občinstva. Najprej je razlagal č. g. dr. Ehrlich iz Celovca krive nauke socialne demokracije prav poljudno in lahko umljivo, potem pa so dekleta uprizorile igro »Sv. Cita«. Dekleta so vse vloge prav dobro pogodile, in je igra, primerna resnemu času, prav dobro ugajala. Tudi manjše deklice, ki so šele prvokrat nastopile, so bile prav korajžne in so dobro izpeljale svoje vloge.

Šteben pri Beljaku. Na željo ljudstva se bo priredila letos zopet igra »Trpljenje in smrt Jezusa Kristusa« v Štebnu na tistem mestu kakor lansko leto, in sicer prvič na velikonočni ponedeljek, drugič na belo nedeljo. Če bi bilo slabo vreme, se bo igralo prihodnjo nedeljo. Čisti dobiček se porabi za dobrodelne namene. Začetek ob pol 3. uri popoldne.

Malošče. Danes se je vršil tu prvi socialni tečaj, ki ga je priredila »Slovenska kršč. socialna zveza za Koroško«. Dasiravno nam je neka gostilna odpovedala šele na večer prostore, smo vendar dobili pri Motlču prostor, za kar se mu pristrčno zahvaljujemo. — V prvem nadstropju se je nabralo ob 11. uri precej občinstva. — Dr. Rožič je govoril o državi in ustavi v splošno zadovoljnost. — Popoldne ob 3. uri je bilo zopet zbranih okrog 60 ljudi, katerim je gosp. dr. Ehrlich razlagal pomen kmečkega stanu, nato pa jim je razložil pravi avstrijski patriotizem. V debati se je pokazalo veliko zanimanje ljudstva za take prireditve. Ljudstvo je silno ukažljivo in naravnost ganljivo je bilo, kako hvaležno so poslušali predavanja. Kot zadnji govornik je nastopil g. župnik Trunk iz Perave pri Beljaku, ki je že kot domačin jako ugajal. Kdaj bo zopet kaj takega v naših krajih? To je prava šola za nas.

Sveče. (Igra.) Znani »Bauernzeitungi« »cvetoč mladenič« imenovani sveški kaplan ne dá pokoja. Zopet so bila dekleta, ki so pod njegovim vodstvom priredila igro »Večna mladost in lepota«. Kljub prvemu nastopu je večina igrala v splošno zadovoljnost ter v odmorih od pričujočega mnogostevilnega občinstva žela splošno hvalo. Nad vse krasen je bil konec, ko ob bengalični luči Julija umira ter ji angelj polaga na glavo venec devištva, venec »večne mladosti in lepote« ter se obenem čuje ganljiva Marijina pesem. Obiskali so nas gostje iz Št. Janža, Bilčovsa in Celovca.

Podljubelj. (Šolska oblast, kaj porečeš?) Navidezno miren, je naš Spen-dir na tistem rogovillil na nesramen način naprej. Človeku niti na misel ne pride, kake škandale da uganja pretežna večina onih ljudi, katerih milosti in nemilosti je izročena naša slovenska deca. Ako se je ne ubija s palico, se jo skuša v pravem pomenu besede duševno uničiti. V dokaz temu, v drugi vrsti pa v prid resnici, kdo trosi v takozvanih utrakvističnih šolah prepri in sovraštvo med otroke, hočemo na tem mestu pribiti sledeča žalostna, obenem pa tudi svarilna dejstva. »Vzornemu« učitelju Spen-dirju se je zdelo odveč, da se otroci v šoli učijo samo nemško, na cesti pa pozdravljajo tudi slovensko. Videl je, da v tem oziru znajo otroci več, kakor on sam kot učitelj, in vsled tega je hotel temu napraviti konec! Prepovedal je otrokom na cesti slovensko pozdravljati, a ker to ni dosti zaleglo, začel je z zapiranjem ter natvezel otrokom, da se tako dela in govori na celem Koroškem, in da morajo nemško pozdravljati. To je nekoliko pomagalo, toda uspeh še ni bil popoln,

in veliki »pedagog« Spen-dir je segel po posebnem sredstvu, s katerim je na prav barbarski način raniel nežna čustva otroške duše: V svoji surovosti je odločil, da otrok, ki pozdravi koga na cesti slovensko, njega (učitelja!) štirinajst dni **ne sme** pozdravljati. — To je vendar že preveč in skrajni čas je, da se takega učenjaka glede njegove duševne kvalifikacije natančneje preišče. Obenem pozivljamo šolsko oblast, da takim škandalom napravi enkrat za vselej konec, na drugi strani pa opozarjamo starše, da se za svoje otroke pobrigajo — domačini smo in noben človek nima pravice, nam ali komu drugemu pod kaznijo zapreti, kako da mora pozdravljati. Upamo, da nam bodo v tem oziru pritrili tudi naši socialni demokrati.

Sele na Koroškem. Neki »pobožni« gospod iz naše selske fare, ki se baje bavi cel dan s svetim pismom in študira, kako bi se izboljšal krščanski nauk na ljudskih šolah, mi očita, da ne podučujem krščanskega nauka v tukajšnji prenapolnjeni (?) utrakvistični ali bolje rečeno nemški šoli, kjer je skoraj vsak dan domalega 12 ali 15 otrok! Res je, da od istega časa, odkar starši zaradi pretepavanja otrok ne pošiljajo več istih v šolo, nisem bil v šoli in tudi ne grem, dokler me nekateri gospodje ne bodo pustili pri miru in dokler oblasti ne prekrbe rednosti poduka. Odkar je šolski štrajk v Selah, se hočejo nekateri koroški nemški ali posilinemški liberalci izpreobrniti in postati svetniki. Dokaz temu je, da prelivajo v »Freie Stimmen« grenke solze, ker se menda bojijo, da je selski župnik postal pristaš proste šole in noče imeti krščanskega nauka v šoli. — He, gospodje! ali se to značilno »jamranje« pač strinja z vašimi nazori? Mislim, da ste se precej urezali, kajne? Morebiti da dobite od papeža kakšno kolajno »pro ecclesie et pontifice«. — Selski župnik.

Prve avtoritete tu in inozemstva priporočajo »Kufeke« kot najboljše živilo proti bljevanju, črevesnemu katarju, driski itd.

Velikovec. (Naš lojalni šolski nadzornik.) Pri slednji učiteljski konferenci je hotel neki učitelj povodom neke debate govoriti v prilog slovenščine v prvem šolskem letu. A ko je dotični izustil besede: »pravica, zakon in pedagogika«, ga je nadzornik takoj zavrnil, rekoč: »Govorite k stvari!« Torej pravica, zakon in pedagogika bode naše slavne šolnike zelo močno v oči, ker so si v svesti, da ravno v tem oziru najbolj grešijo. Ne razumemo pa, da je nadzornik pustil ravno ob isti priliki govoriti učitelja Kobererja z Dobrlevasi neki politični govor, v katerem je v svoji neotesani maniri napadal in celo žalil slovenske učitelje. Temu nemškonalceljskemu prenapetju pa nadzornik ni zaklical svojega »veto«, ampak z vidnim zadovoljstvom je poslušal vse žalitve slovenskih, svojemu narodu udanih učiteljev. Koberer pa bi mnogo bolje storil, ako bi vzel renegate na svojo »muho«, kajti učitelj, ki iz gole sebičnosti odpade od svojega pomoči potrebnega naroda in žrtvuje svoje pedagoško prepričanje za vsak dvomljiv dobiček, zasluži največjo grajo. Nadzornika pa bi vprašali, kako se strinja njegovo pristransko postopanje z besedami, ki jih je govoril povodom prve njegove konference leta 1909, rekoč, da se bo oziral zgolj le na zakone in pravico in da mu bo v vsem lojalnost zvezda vodnica? Lepo besedovati pač dobro razume nemškonalceljska gospoda, toda vemo, da mečejo s tem lahkovernim Slovencem pesek v oči, v dejanju pa niti mrvice prave lojalnosti ne dajo videti.

Dobrlavas. Na dan sv. Jožefa je bil pri nas cerkven shod; ljudstva je prišlo obilo, ker je bilo še precej ugodno vreme. Pri obeh dopoldanskih božjih službah je bilo videti dosti ljudi v cerkvi, na kramarskem sejmišču pa dosti raznovrstnih kramarjev, posebno čevljarjev iz nemškega Velikovca. Če bi prišli vsi ljudje bos, kar jih je bilo na shodu, bi imeli dosti obuval. Tudi smo pri nas v tistem tednu obhajali pobožnost sv. božje Glave prav slovesno, bolj kakor prejšnja leta. Č. g. Katnik so vsak večer prav ginljivo pridigovali.

Brnca. Vsem zavednim Slovencem iz beljaške okolice se s tem naznanja, da se tukajšnji vrli igralci pripravljajo za igro »Miklova Zala«, katero uprizorijo po Veliki noči. Razun ene osebe so vsi igralci iz brnške župnije.

Št. Lipš. Občni zbor izobraževalnega društva, združen z igrami, je bil dobro obiskan. Odbor je bil potrjen po večini stari. Igra »Neža in Fabiola« nas je ganila do solz, je prav primerna za postni čas. Prepirljiva soseda s svojim pijanim dohtarjem sta napravila mnogo smeha med občinstvom. Prav lepa primera za marsikaterega, ki se pravda za prazen nič, dobiček ima pa tretji. — Popravljali bomo tukaj pokopališko ozidje, ki že na več krajih razpada, in zidali mrtvašnico, ki je še nimamo. Vsled tega smo imeli 10. sušca posvetovanje s stavbenim odborom, katerega se je udeležila večina posestnikov. Pogodili smo se, da darujemo potrebni les, vožnjo potom robote, vse drugo se pa plača.

Velikovec. (G. A. Mannerju, »gozdnemu mojstru« v Grebinju v album!) Gosp. A. Manner, odgovarjam Vam! Seveda tega ne morete pričakovati od mene, kot človeka, ki spada k »manj vrednemu slovenskemu narodu« (Dobernig), ki ni vžival blažene nemškobaronske kulture in ki je povrh prepričan katoličan, ki pozna božje in cerkvene zapovedi, zraven pa še ima seveda največji greh pri nemškem »Volksratu«, da je značajan spodnještajerski Slovenec, da bi Vam bil zmožen parirati s tako surovimi izrazi, kakor jih rabite Vi kot »gozdni mojster« v svojih člankih v »Freie Stimmen« in v »Allgem. Bauernzeitung«. Toda odgovarjam Vam kot mož, ki ne bo prišel k Vam prosit za steljo ali drva, ki ne bo od Vas, oziroma g. barona vzel v najem kakega zemljišča ali ga celo hotel kupiti. Odgovarjam Vam kot človek, ki nima, kakor »gozdni mojstri«, opraviti z borovci in štori v lesu, ki se jih lahko poseka in izruje, ne da bi se smeli ustavljati. Z eno besedo, govorim z Vami kot prost slovenski mož. V »Freie Stimmen« z dne 15. marca 1912 odgovarjate na »Mirov« članek z dne 2. marca t. l., kjer Vam je »Mir« povedal, da kljub vsemu prizadevanju niste hoteli dati leda za grebinjski »Narodni dom«. To v svojem zagovoru sami potrdite in pristavite, da nista Vi in Plasnig tega storila zaradi slovenskega ljudstva, ampak zaradi ustanoviteljev »Narodnega doma«, Dobrovca, Čarfa in tovarišev, »katerim hočete vsak čas duri pokazati.« Lep izgovor! Ali potrebujejo Dobrovec, Čarf in tovariši led, ali le gostje in najemniki omenjene gostilne? In kdo so gostje? So ti li sami Nemci? Ali ni pretežna večina Slovencev? Ali nimajo Slovenci pravice do svojih prostorov na svoji zemlji? Gosp. Manner, kaj bi Vi rekli, če bi gosp. baronu Helldorfu in njegovim uradnikom v vovberski graščini Slovenec Mentel naenkrat ustavil na svojem posestvu dobavo leda? In vendar, kdo je kriv hujskarij? Ali Slovenci na lastni zemlji, ali tu med Slovenci naseljeni nemški graščaki in njihovi nemškonalceljski uradniki in oskrbniki? Kaj bi rekli, g. Manner, če bi prišel kdo v Vašo hišo in Vam tam kratil pravice? Kar pišete, da »Mir« trdi, da sta Vi in Plasnig prigovarjala g. J. Uranšku, da kupi grebinjsko sirotišnico in tam izvršuje svojo osebno gostilniško obrt, da bi je »Narodni dom« ne imel, ni resnično. »Mir« piše natančno to-le: »Bivšemu lastniku »Narodnega doma«, gosp. J. Uranšku, prigovarjajo, da naj kupi itd. Se pač vidi, da Vam je nekdo slabo predstavil na nemško. Kje stoji na tem mestu Vaše in Plasnig-ovo ime. »Mir« trdi splošno, to se pravi Grebinjčani mu »prigovarjajo«, da naj sam obdrži koncesijo. To smo slišali iz ust g. Uranška samega. Tudi ni tista izjava g. Uranška, ki ste jo objavili, popolnoma resnična. G. Uranšek je bil sam hud na tisto izjavo, ki ste jo Vi objavili in se je nasproti piscu tega članka izjavil, da je samo to rekel pred Vami, da mu Vi in Plasnig ne prigovarjata, kupiti sirotišnice, za druge pa ne velja ta izjava. Zgražate se tudi nad tem, da »Mir« pravi, da je to »lumparija« (Vi ste predstavili to z nemško besedo »Schurkereie«, ker je eden in isti občinski zastop bil za gostilniško koncesijo, dokler hiše ni imela velikovška posojilnica, potem pa ne. Zato Vas vprašam, kako bi pa Vi imenovali enako ravnanje od strani kakega slovenskega ob-

činskega zastopa? O g. potovalnem učitelju Hoyerju trdite, da ne veste, kaj pravi, kako je prišla grebinska občina v nemške roke in ga imenujete »nemškega poštenjaka« (»Ehrenmann«). Na to dobite sledeč odgovor: G. J. A. Hoyer je v svojem govoru dne 22. marca 1910 v Maria-Enzersdorfu natančno tako-le govoril: »So sind durch unsere Schutzarbeit bereits für unser Volk zurückgewonnen worden St. Jakob im Etschtale« itd. — »aus der Gemeindestube von Schönstein in Steiermark sind die Slovenen gänzlich hinausgedrängt worden. Ferner ist Griffen in Kärnten zurückerobert worden.« (»Tako smo s svojim obrambnim delom za naše (nemško) ljudstvo nazaj dobili St. Jakob v Adiški dolini... iz občinske hiše v Šoštanju na Štajerskem smo Slovence popolnoma izpodrinili. Nadalje smo Grebinj na Koroškem zopet osvojili«). Zdaj torej veste, g. Manner, kako je govoril g. Hoyer! Če pa to ni res, kako ga morete imenovati »nemškega poštenjaka«? Ali tega tudi ne veste, da se omenjeni gospod ogreva tudi za naseljevanje nemških protestantov na Slovenskem? V ravno tistem govoru pravi omenjeni potovalni učitelj tako-le: »Zato mora biti za nas glavna reč, ne da se oziramo na ozkosrčno versko stališče, ki je nam Nemcem povzročilo že toliko škode, da skrbimo za to, da samo zanesljivi Nemci na onih nevarnih krajih nastopijo stražo (Wache beziehen)«. Protestantov bi nam tedaj še treba bilo! Imamo dovolj škodljivega narodnega prepira, in k temu naj pride še verski! Končno pozivljate g. »gozdni mojster«, »Mir«-ovega člankarja, naj predloži slovenskim bratom pravičen račun, kako se njihov denar, ki je v »Narodnem domu« naložen, obrestuje. Temu nasproti povem gospodu Mannerju, da »Hranilnica in posojilnica« vsako leto razdeli nad **tristo** računskih zaključkov med zadružnike in vlagatelje in še ni bilo nobene pritožbe. Ali bi ne bilo dobro, da bi tudi občinski zastopi isto storili in ne samo v občinskih pisarnah razpostavljali svojih računov na kratek čas na razpolago. Sicer pa so denarji naših vlagateljev gotovo bolj varno naloženi na hišah, katerih vrednost vedno raste, kakor pa pri velikih hranilnicah, ki leto na leto na vrednostnih papirjih kar po 20, 50 in še več tisoč izgubljajo. Tako je torej z lažmi in zavijanjem »Mir«-ovega dopisnika!

Jožef Dobrovc, kanonik.

Občni zbor »Slovenske kmečke zveze« za Spodnje Štajersko se je ob zelo lepi udeležbi vršil v Celju pri »Belem volu« na Jožefovo. Govorili so ob velikem navdušenju predsednik »Slovenske kmečke zveze« drž. in dež. poslanec Roškar, drž. in dež. poslanec dr. Krek, posestnik Rančigaj od Št. Jurija ob Taboru in dr. Jankovič. Razun imenovanih poslancev so bili na shodu tudi dr. Benkovič, dr. Korošec, Pišek, Brenčič, Novak, Terlav in Vrečko. Vodstvo »Slovenske kmečke zveze« na Spodnjem Štajerskem je zelo marljivo, zato pa stranka tudi naglo napreduje. V nedeljo, dne 24. t. m., je S. K. Z. zborovala v Karčevini pri Mariboru, to je v občini, kjer so se Slovenci pred kratkim šele prvič udeležili občinskih volitev. Shod je bil zelo dobro obiskan in je bilo navdušenje zborovalcev za slovenske poslance veliko. Zborovalci so pozvali deželne poslance, da nadaljujejo obstrukcijo v deželnem zboru. Govorila sta poslanec Roškar in Fr. Žebot.

Kapla ob Dravi. (Odgovor »Štajercu« in njegovim lutrovskim sestram.) Kaj zasluži ono človeče, ki se skriva za plot in mirne ljudi, ki mu niso nikoli nič žalega storili, pač pa mu celo dobrote izkazovali, napada zavratno s kameni in blatom? To zasluži oni, ki se v strupenem »Štajercu«, »Bauernzeitung« in »Freie Stimmen« znaša nad nami radi ženskega shoda v Št. Janžu. Nekdo je rekel, da je tako človeče podobno stekleni psu, ki grize na vse strani in se zaganja v vsakega, katerega sreča. In to dela človek, ki bi bil poklican, širiti omiko! Ženski shodi družijo in izobrazujejo naše plemenito, vsega spoštovanja vredno žensko, dopisun pa to žensko brez vzroka surovo napada. Pač ne more drugače, saj se mu vidi, da stika in rije le v smrdčnem blatu. Težko mu leži v želodcu tudi misijon. Vedeli smo že v začetku, da ga ne bo mogel prebaviti, ali nismo mislili, da se bo izkozlal šele zdaj po treh mesecih v »Štajerca« in

druge gnojnice. Kadar mu pa pride na misel župnik iz Kaple, tedaj se pa prekriža, dasi drugače ni pobožen, zaporedoma tolikokrat in tako hitro, dokler ne zmanjka sape. Očita mu, da je spravil nesrečo in neslogo med Čajnce, kjer je prej pastiroval. Kako se morajo tam smejeti, če kaj takega berejo! Tam kaj takega prav nič ni znanega, nesreča in nesloga ste le v dopisnikovih možganih. Če pa žuga v »Bauernzeitung«, da bo vzel drobnogled in preiskoval župnika iz Kaple in Št. Janža, mu kličemo: Le zopet v blato, pa prav globoko, saj edino tam se čutiš srečnega! Če bi si mi hoteli bližje ogledati dopisuna, bi pač ne potrebovali drobnogleda. Mari nič ne vemo, kdo je ociganil svoje tovariše za več stotakov? Mari nič ne vemo, kdo tako vzorno živi v zakonu, da se je zanimala za to celo višja oblast? Mari nič ne vemo, kaj čivkajo vrabci na strehah? Mi ne napadamo nikogar, pač pa se bomo vselej branili, da bo »pok«—alo.

Politične vesti.

Nemškonacionalna lenoba.

Nemškonacionalna stranka tvori v državnem zboru jedro vladne večine. Poklicana je torej v prvi vrsti za delovanje v državnem zboru; toda poročila z Dunaja se kaj rada glasijo: Ta ali oni odsek ni bil sklepčen, zato ni imel sej. Za sklepčnost odsekov so dolžne skrbeti stranke večine. To lenarjenje nemškonacionalnih poslancev na Dunaju je za stranko sramotno, zategavoljo je poslal načelnik nemške narodne zveze nemškonacionalnim lenuhom pismo sledeče vsebine:

Dunaj, 12. sušca 1912.

Cenjeni gospod tovariš!

Vsled v zadnjem času v zborničnih odsekih narejenih izkušenj je zveza sklenila pozvati svoje člane, da svoje dolžnosti glede obiska sej popolneje kot dosedaj izpolnjujejo. Opetovano se je pokazalo, da so odsekovi člani, ki pripadajo zvezi, v nekaterih sejah **skoro do zadnjega manjkali**, kar je otežkočilo nadaljevanje odsekovih obravnavanj in je tudi občutno škodovalo stališču zveze.

Zato si dovoljujem nujno prošnjo, da odslej zanesljivo prihajate k vsem odsekovišim sejам in pri njih vztrajate.

Prosim tudi nujno, da se pred sklepom glavnih sej ne odstranite, ker se ravno ob koncu sej pogostoma vršijo kritična glasanja.

Z nemškim pozdravom in udarom v roke za Nemškonacionalno zvezo:

Gross I. R.

Državni zbor.

Državni zbor se peča z brambnimi predlogami in je 22. sušca končal prvo branje brambnih predlog ter predloge izročil brambnemu odseku. V imenu »Hrvatsko-slovenskega kluba« je govoril posl. Pogačnik. V Trstu se je prestolonaslednik, potem ko je bil izpuščen v morje novi dreadnought »Tegetthoff«, pogovarjal o brambni reformi s poslancem Pogačnikom in izrazil svoje posebno zadovoljstvo nad tozadevnim govorom v državnem zboru. V torek, 26. t. m., so Rusini začeli obstruirati. Povod za to jim je predloga o galiških vodnih cestah. Obstrukcijo je začel s štiriurnim govorom poslanec Staruch. Po konferenci z ministrskim predsednikom so Rusini sklenili ustaviti obstrukcijo začasno v zbornici in jo nadaljevati v odseku, to je pripustiti prvo branje predloge o vodnih cestah. Ministrski predsednik je predsedstvu rusinskega kluba obljubil ustreči rusinskim zahtevam, izvesti regulacijo rek in melioracije za vzhodno Galicijo ter jim dati rusinsko univerzo.

Utrjena trozveza?

Vsled laško-turške vojne so se izpremenile razmere v avstroogrski-nemško-laški trozvezi. Razmerje med Avstrijo in Laško že zdavna ni bilo več prijateljsko in je zveza obstajala bolj na papirju, nego v resnici. Ravno začetek laško-turške vojne je to napetost med obema državama še poostiril. Odkar pa Lahom vojna v Tripolisu ne gre prav po volji in zlasti od časa, ko je avstrijski vladar povodom ponesrečenega napada anarhista d'Alba na laškega kralja čestital prvi izmed vladarjev laški kraljevi dvojici, je laško prijateljstvo do Avstrije postalo nekoliko toplejše. — Te dni se je podal

nemški cesar Viljem na otok Krk in je na potu tja obiskal najprej na Dunaju našega vladarja. V Benetkah se je sešel z laškim kraljem Viktorjem Emanuelom. Laški kralj je obiskal nemškega cesarja na ladji »Hohenzollern«, kjer sta se vladarja parkrat poljubila. Na otoku Brioni je nemški cesar obiskal avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda. Temu potovanju nemškega cesarja pripisujejo politično važnost in splošno sodijo, da pomeni utrjenje zrahljane trozveze, h kateri se je nagnila v novejšem času na jezo Francozov tudi Rusija.

Laško-turška vojna.

Iz Aten poročajo, da je prišlo tja več laških častniških poročevalcev, ki čakajo na poročila o laški mornarici, ki menda ni daleč od Dardanel, torej ne predaleč od Carigrada. Turki so v Dardanelah položili mine. V malih praskah s Turki v Tripolitani so bili Lahbi parkrat tepeni.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje kože samo Steckenpferd-lilijnomlečnato milo od tvrdke Bergmann & Co. v Dečinu na L. Kos po 80 h se dobiva povsod.

Društveno gibanje.

Narodna čitalnica v Celovcu priredi dne 31. t. m. ob pol 9. uri zvečer v mali dvorani hotela »Trabesinger« predavanje o Dalmaciji s skioptičnimi slikami. Vsi Slovenci so uljudno vabljeni! Predava g. dr. Val. Rožič.

Črna. Slovensko krščansko-socialno delavsko društvo v Črni priredi na cvetno nedeljo dne 31. sušca društven shod pri Drogeniku v Črni. Začetek ob 12. uri opoldne. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Sveče. (Kristusovo trpljenje) se bo na Cvetno nedeljo po skioptiku predstavljalo pri Adamu v Svečah. Začetek kmalu po blagoslovu. Pridite mnogoštevilno, nudi se Vam izredna prilika, da boste gledali Kristusovo trpljenje na 80 krasno barvanih slikah!

Radiše. Kat. slov. izobraževalno društvo na Radišah priredi na belo nedeljo, dne 14. aprila t. l. svoj letni občni zbor ob 3. uri popoldne v svojih popravljenih prostorih v župnijskem poslopju. Pridejo tudi govorniki iz Celovca. Za obilno udeležbo članov uljudno prosi odbor.

Žitaravas. Tukajšnja živinorejska združba priredi na velikonočni ponedeljek popoldne gospodarski shod v »Društvenem domu«. Predavalo se bo v prvi vrsti o dolžnostih in pravicah članov ter o sedanjemu času primernih gospodarskih predmetih. Ker se bodo ta dan sprejemali člani, pričakuje obilne udeležbe načelstvo.

Dobrlavas. Na cvetno nedeljo, dne 31. t. m., priredi mladeniški odsek tukajšnjega izobraževalnega društva popoldne po blagoslovu svoj mesečni shod v »Narodnem domu«.

SOCIALNI KURZ S. K. S. Z. V LJUBLJANI.

Vodstvo S. K. S. Z. v Ljubljani priredi v dneh od 9. do 13. aprila (inclus.), to je v tednu po Veliki noči, v Ljubljani v »Ljudskem domu« socialni kurz, ki je namenjen v prvi vrsti voditeljem in odbornikom naših organizacij, ter onim, ki se žele posvetiti enakemu delu.

Predavanja bodo primerna, obdelovala bodo le neobhodno potrebno tvarino, ki jo zahtevajo vsakdanje razmere časa; pojašnjevala jo bodo praktična navodila. Za predavatelje je naprosilo vodstvo odlične gosposode, ki so prevzeli nalogo sodelovanja. Predavali bodo gospodje: dr. Krek, dr. Korošec, dr. Doljšak, dr. Gruden, dr. Hohnjec, dr. Lampe, dr. Pegan, dr. Pogačnik, prof. Evg. Jarc, dr. Vrstovšek, dr. Zajec in več drugih.

Upoštevaloč želje, ki so nam dohajale tozadevno z dežele ter dejstvo, da zahteva veliki napredek naše organizacije vedno nove šole in izobrazbe, je storilo vodstvo vse, da bo omenjeni kurz poleg teoretičnih predavanj popluten vmes s praktičnimi navodili. Hkrati treba pomeniti se prijateljsko o morebitnih potrebah, primanjkljajih itd. Zato vabimo iskreno vse, ki jim je naš napredek pri srcu, da se našemu vabilu odzo-

vejo in se kurza udeležijo. Vabimo zlasti brate iz zelene Štajerske, lepe Koroške in solnčne Goriške. Prav iskreno radi pa bi pozdravili takrat v svoji sredi mile brate iz Hrvatske, zato še posebej vabimo.

Oglase naj se pošlje najzadnje do cvetne nedelje, dne 31. marca, na tajništvo S. K. S. Z. v Ljubljani.

Za ceno hrano in stanovanje bomo poskrbeli, kar naznanimo prihodnji teden. — Ker bodo s tem stroški zelo mali, koristi pa velike, vabimo opetovano vse naše voditelje, posebno gospode bogoslovce, da se odzovejo vabilu.

Vse podrobnosti bomo naznanjali.

Vodstvo S. K. S. Z.

Slovenske občine in slovenska društva!
Spominjajte se v svojih proračunih „Slovenske Straže“!

Glasba.

P. Hugolina Sattnerja oratorij v Ljubljani. (Dalje.) Kakor je besedilo religiozno, tako tudi godba, instrumentalna in vokalna. Moč celega dela leži posebno v zborih in solih. Instrumentacija je dobro izvedena in na nekaterih mestih impozantna. V prvem bariton-solo, ki kaže besedam primeren klimaks (naraščanje), se je jako dobrodejno odlikoval instrumentalni stavek pri besedah: »Ker tvoj glas je sladek«. Melodija, akoravno polna izprememb, se je gibala v naravnih stopnjah. Kromatiko je rabil skladatelj jako srečno. Pevec je pel svojo vlogo naravnost izvrstno; svest si je bil do konca svoje naloge, da ne poje kakega opernega stavka, ampak religiozno vlogo, kar žalibog pri sopranistinji ni bilo vedno opaziti, ker je motila sicer lepe melodije s svojim tremolo. O zborih oratorija ni treba pisati; kdor pozna Sattnerjeve pesmi, že sam lahko sodi tudi zboru v tem delu, ki so njegova posebna moč. Vendar moramo omeniti damski allegro-zbor »Zima je proč«, ki je poln živahnosti in življenja, in zbor zemljanov »Nikdar od nas«, v katerem je bil unisono stavek: »Glej revne, zapuščene nas, Evine otroke« naravnost pretresljiv. Zakaj je sledil po tem zboru flavto-solo, nisem prav razumel. Ali je hotel s tem posnemati škrjančka, ki se vzdigne v nebo, ali kaj? V drugem delu »Assumptio« se je odlikoval moški zbor »O smrt«. Ali se je skladatelj poslužil bobna za uvod pravilno, prepustim strokovnjakom. Nastop basa se vsled bobna ni slišal. Ali bi ne bilo bolje, če bi skladatelj, ki je pokazal svojo spretnost v instrumentaciji v celnem delu, uvedel ta kor s celim orkestrom? Vzvišeno lepa melodija je bil tenor-solo »Ave Marija«. Nežen stavek je duet med tenorom in sopranom, vseskozi melodiozen, kakor pogovor dveh angelov o čednostih Marije Device. — V tretjem delu »Coronatio« se je odlikovala koračnica, ki je jako fina in celemu delu primerno izvedena kot uvod v divno lepi »alleluja«, ki ga začne alt in ga posnemajo vsi glasovi, kakor bi vsi nebeški zbori veselja poskakovali, da pride kraljica. Violinski solo bi lahko izostal ali se nadomestil s kakim alt-solom, in če ga je že skladatelj uvedel, bi ga naj vendar malo bolj bogato okrasil. Zdel se je vsaj meni med krasnim alleluja vendar presuh. Lepo izražene so bile besede zemljanov v mešanem zboru: »Pokaži nam svoje pre-mile oči!« — Tehnične priredbe ni treba še posebej hvaliti, ker je pel cel zbor pod vodstvom koncertnega mojstra g. Hubada, ki je imel cel zbor popolnoma v svoji oblasti. — Celo delo je zopet plošča na poslopju slovenskega glasbenega slovstva in lahko stoji na strani velikih glasbenih umotvorov drugih narodov. Skladatelj pa, ki se je po lastnih študijah in trudih povzpela do take popolnosti, naj kljub svoji telesni starosti ohrani mladeniškega duha in naj nas osreči zopet s kakim enakim umotvorom.

Somišljeniki! Zahtevajte v gostilnah računske listke „Slovenske Straže“! Naročajo se v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Raznoterosti.

Nadzorstvo plesov v Ameriki. »Clevelandka Amerika« poroča o postavah glede plesnih dvoran, ki so stopile v veljavo dne 1. marca: Mesto Cleveland je nastavilo 34 novih policistov, ki imajo vso oblast in pravico čez plesne dvorane, in nobeno društvo ne sme več najeti svojega policaja. Ti policisti bodo strogo gledali, da se v dvorani ne bo kadilo, da nihče ne pljune na tla, da so vsi odkriti v dvorani in da nikjer dva moška ne plešeta skupaj. V Turner-dvorani na Clark ave je imelo neko društvo veselico. Policist je zabranil vhod vsem onim, ki niso imeli belih ovratnikov. Okoli 30 ljudi je že kupilo vstopnice za ples, toda nihče ni smel v dvorano, kdor ni imel trdega, belega ovratnika. Policist celo uradnika društva ni pustil v dvorano, ker ni imel ovratnika. Obenem so prepovedani vsi taki plesi, ki se ne strinjajo dovolj z moralo. Policist ima pravico ustaviti ples vsak trenutek, in lahko sam razsodi vse prepire v dvorani. Kadar vidi kako osebo, ki hoče začeti prepir, jo nemudoma postavi pod kap. Novi policisti so nekako vrhovni nadzorniki plesnih dvoran, katerim se mora vse pokoriti. Poveljnik policije Kohler se je izjavil: »V Clevelandu se bo pošteno plesalo ali pa nič.«

Pol milijona deficita ima češko šolsko društvo »Komensky«. Deficit bodo Čehi pokrili z darovi.

Kajža naprodaj z novim pohištvom vred, opkarnico in 16 orolov zemljišča, arondiranega. Več se izve v Dobajnici št. 4, pošta Hodiše.

Kupujte pri trdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Loterijske številke.

Brno, 20. marca:	68	41	29	56	10
Trst, 23. marca:	83	70	12	74	77
Linc, 23. marca:	27	47	7	88	15

Tržne cene v Celovcu

14. sušca 1912 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litr. (biren)			
	od		do		K	v		
	K	v	K	v				
Pšenica	24	—	—	—	15	36		
Rž	20	46	22	—	12	84		
Ječmen	—	—	—	—	—	—		
Ajda	24	—	24	50	12	22		
Oves	21	—	22	16	7	53		
Proso	—	—	—	—	—	—		
Pšeno	—	—	32	16	—	—		
Turščica	—	—	—	—	—	—		
Leča	—	—	—	—	—	—		
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—		
Repica (krompir)	8	—	9	46	4	—		
Deteljno seme	140	—	160	—	—	—		
Seno, sladko	6	—	8	—	—	—		
„ kislo	4	—	6	—	—	—		
Slama	3	—	5	50	—	—		
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—		
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—		
Mleko, 1 liter	—	24	—	28				
Smetana, 1	—	60	1	20				
Maslo (goveje) . . . 1 kg	2	80	3	20				
Sur. maslo (putar), 1 „	2	80	3	60				
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	20	2	30				
„ sur. 1 „	2	—	2	20				
Svinjska mast . . . 1 „	2	20	2	40				
Jajca, 1 par	—	13	—	24				
Piščeta, 1 par	2	80	3	60				
Race	—	—	—	—				
Kopuni, 1 par	—	—	—	—				
30 cm drva, trda, 1 m².	2	80	3	50				
30 „ „ mehka, 1 „	2	40	2	80				
Živina	Počrez	100 kilogr.				Prignalo	Prodalo	
		živa		zaklana				
	od	do	od	do	od			do
	v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—		
Biki	280	360	88	—	—	5 3		
Voli, pitani	—	—	92	96	—	6 4		
„ za vožnjo	480	600	—	—	—	56 24		
Junci	260	420	—	—	—	8 5		
Krave	300	600	86	—	—	52 30		
Telice	240	—	—	—	—	2 1		
Svinje, pitane	—	—	—	148	—	4 4		
Praseta, plemena	14	54	—	—	—	326 220		
Ovce	—	—	—	—	—	—		

Zahvala.

Na tovarno poljedelskih strojev C. Prosch v Celovcu.

Čutim se dolžnega, izreči Vam s tem za zelo precizno postavitev brez napake pri Vas naročenega 5 1/2 original Otmar-bencin-motorja svoje priznanje in svojo najtoplejšo zahvalo.

Motor ne odgovarja samo popolnoma vsem nanj stavljenim zahtevam in pričakovanjem, ampak jih je v moje iznenadenje še celo nadkrilil in morem naročitev takega motorja z mirno vestjo vsakomur najtopleje priporočati.

Podravlje, 20. svečana 1912.

Z odličnim spoštovanjem

Janez Vošpernik, p. d. Glaser,
posestnik in gostilničar.

Posojilnica v Št. Jurju na Zili

ima svoj

redni občni zbor

dne 8. aprila 1912 ob 3. uri popoldne v svoji pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Poročilo o rešitvi revizije.
3. Sklepanje glede čistega dobička.
4. Volitev odbora in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ob določenih uri ne bilo dovolj navzočih zadrušnikov, se bo uro pozneje vršil drugi občni zbor, ne oziraje se na število navzočih.

K polnoštevilni udeležbi vabi

odbor.

Male orgle

s tremi spremenili in popolnim pedalom, še skoro nove, za majhno cerkev ali kapelico jako pripravne, se **poceni prodajo**.

Več pove **Juri Rašer**, organist, Vetrinjski pri Celovcu.

Učenca za tkalsko obrt

sprejme takoj **P. Lužnik v Št. Lipšu, pošta Dobrlavas, Koroško**. Ugodni sprejemni pogoji. Dela se z vodno silo na stroj.

Naprodaj

je **Hartvigova kmetija v Goričah** v skupnem obsegu 120 orolov, in sicer je 40 orolov njiv, 40 orolov gore (gozda) in 40 orolov travnikov. — Oglasila sprejema **Martin Karpf**, p. d. Hartvig, v Goričah, pošta Tinje.

Pri nakupu Kathreinerjeve

je paziti na to, da se dobi tudi pravi izvorni zavoj s sliko župnika Kneipha kot varovalno znamko in z imenom Kathreiner. Veliko je malovrednih posnemkov.

Kathreinerjeva
prinese srečo v hišo.

Posestvo

z novo hišo in obokanim novim hlevom, pet minut od postaje Grabštajn in 14 minut z vlakom od Celovca, v slovenskem kraju, obsega okoli 20 orolov zemlje (ki obstoji iz najboljših, tik železnice ležečih njiv, travnikov in gozda), se takoj za **17.500 K** proda z nasejanim žitom vred in tudi več zraven spadajočih premičnin. Denarja je treba samo okoli 10.000 kron, drugo more na posestvu ostati. (Pripravno tudi za vpokojence.) **To posestvo je bilo sodnijsko cenjeno na okoli 23.000 kron.** — Vprašanja s priloženo znamko sprejema posestnik **Anton Renko, trgovec v Celovcu.**

A. Thierry-jev balzam

Edino pristen z zeleno redovalco kot varstveno znamko.

Postavno zavarovano.
Vsaka ponaredba in razprodaja drugih balzamov z znamko, ki lahko moti, se bo kazenskosodnijskim potom zasledovala. — Nedosegljivo zdravilno sredstvo pri kašlju, zasliženju, hripavosti, olajša katar, prsne in pljučne bolezni, posebno dobro sredstvo pri influenci, želodčnih boleznih, netečnosti, slabi prebavi, zapki, zgagi, želodčnem krču, napenjanju, koliki, proti zobobolu in ustnim boleznim, trganju v udihi, opeklinam, prišči itd. 12/2 ali 6/1 ali 1 velika specialna steklenica K 5.60.

Lekarnarja A. Thierry-ja
edino pristno
centifolijsko mazilo

zanesljivo in sigurno učinkujoče proti vsem še tako starim ranam, tvorom, ranitvam, vnetjem, uljesom, črni, prisadi, ozeblinam, kurjim ocesom, žuljem itd.; odstrani vse tuje reči iz telesa in prihrani marsikatero bolesto operacijo. 2 lončka staneta K 3.60.

Razpošilja: **Lekarna »Pri angelu varihu« Adolf THIERRY v Pregradi pri Rogatcu.**

Dobiva se skoro po vseh lekarnah. Na debelo v medicinaldrogerijah.

Hranilnica in posojilnica v Sinčivesi

registrovana zadruga z neomejeno zavezo vabi na

redni občni zbor

ki se vrši

na Velikonočni ponedeljek dne 8. aprila 1912 ob 9. uri dopoldne v posojilnični hiši v Dobrlivasi.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in rač. pregledovalcev.
2. Odobrenje računskega zaključka.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva in rač. pregledovalcev
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Izprememba pravil.
7. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vljudno vabi

odbor.

45.000 cepljenih trt

več vrst: silvanec zeleni, muškati silvanec, traminec, žlahtnina bela in rdeča, rulandec, izabela, laški rizling mešane vrste in še več drugih. Cena za 100 kom. od 11 do 15 kron. Pošiljam od 25 kom. naprej. — Imam tudi

razna vina

bela in rdeča. Cena po dogovoru.

Josip Cotič

vinogradnik in trtničar v Vrhpolju
pošta Vipava, Kranjsko.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Življenje svetnikov in svetnic božjih.

Spisala dr. J. Rogač in M. Torkar.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 8.—, za družnike K 6.—, po pošti franko K 1.— več. — V dva dela trdo vez. z usnatim hrbtom K 12.—, za družnike K 8.80, po pošti franko K 1.— več.

Le z uporabo leta 1886. pohvaljenega z znamko postavno zavarovanega

„Seehund“ gumijevega trana mazila za usnje

res nepremočni, mnogo bolj trpežni, mehki in se jih še lahko svetli z voščilom. Tudi za vozna pregrinjala, konjsko opravo, jermenje itd. izvrstno. Dobiva se povsod v škaticah po 30 h in večjih, če ne naravnost po edinih proizvajalcih: **J. Lorenz & Co., Heb., Češko, in Böhme & Lorenz, Chemnitz, Saško.** — Sodbe se glase:

Pošljite mi zopet 1 poštni zabojček gumijevega trana z znamko „Seehund“. Sem prav zadovoljen.
Taiften, 21. dec. 1909. Alojzij Prenir, okrajni lovec.

Vabilo

na

občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Žabnicah

registrovane zadruga z neomejeno zavezo ki se vrši

dne 8. aprila 1912 (velikonočni ponedeljek) v hranilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Poročilo računskega zaključka za leto 1911.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

VINO istersko, dalmatinsko, goriško vino

(Teran, Opolo, Lisa, Vipavec).

Specialna vina, sladka, garantirano naravna: REFOŠKO, - REFOŠKAT, - MUŠKAT.

Trgovina z vinom **Jos. KOFLER**
na veliko in na drobno
BELJAK, Perau-cesta št. 1. Telefon 123.

Izredna ponudba!

Zaradi nadprodukcije več tovarn za čevlje zamorem

en par čevljev na jermenčke za gospode in en par za dame

iz trpežnega usnja, zelo elegantne, po najnovejšem kroju, velikost po željeni številki ali po centimetrih, izborno delo, oddati globoko pod troškovno ceno, in sicer

skupaj za samo

K 11.50

po povzetju. Ta izredna ponudba je le za sebnike. Zaloga znaša okrog 15.000 parov in se naročila odpravljajo po vrsti.

Generalna prodajalnica čevljev **PAVEL BERGER,**
Oswiecim 2 kolodv. 23.

Vaši dolžnosti

je očitati hude bolezni pri Vas in pri Vaši rodbini. Že pri rahlem kašlju porabite prijetno dišeč in hitro učinkujoč

Thymomel Scillae.

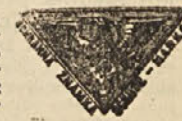
Izvolite vprašati svojega zdravnika.

Steklenica K 2.20. Po pošti franko proti predplačilu K 2.90. Tri steklenice po pošti franko proti predplačilu K 7.—. Deset steklenic po pošti franko proti predplačilu K 20.—.

Izdelovatelj in glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj,
PRAGA-III., ogel Nerudove ulice št. 203.

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja in varstveno

znamko!

Dobiva se v večini lekarn, v Celovcu »Pri angelu«, Pavel Hauser, Viktor Hauser, H. Gutt.

1 milijon

sadnih drevesc

jablane po 100 kosov od K 25.— naprej, hruške, orehi, breskve, pravi kostanji, češnje, češplje, marelice itd. en kos od 1 K naprej. 200.000 kosov zelo lepih drevesc za olepšanje in drevoreda, en kos od 60 vinarjev naprej. — 2 milijona različnega grmičja za olepšanje, 100 kosov K 15.—. 20 milijonov akacij in gladicjskih rastlin, 1000 kosov od K 12.— do K 70.—. 15 milijonov gozdnih drevesc: smreke, bori hrasti itd. 1000 kosov od K 3.— do K 20.—. **Pasemska perutnina** in jajca za valjenje v 20 priznanih pasmah, tako tudi lovski in lepotni fazani in njih jajca za valjenje. — Na zahtevo ilustriran cenik brezplačno.

Grof Žiga Batthyányjevo grajščinsko oskrbnništvo Csendlak pri Radgoni.

Sveži (frišni)

Portland - cement,

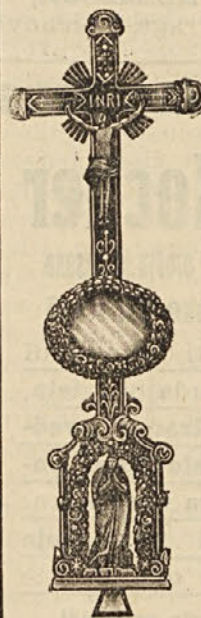
traverze, štukaturo za strop in vse potrebščine za stavbe. Lemeže, sekire, lopate, motike, ročne in vodne žage ter razno kuhinjsko posodo. Nadalje vsakovrstno orodje za rokodelce in pozlačene

nagrobne križe.

Bodečo žico in mreže za ograje in sploh vso železnino kupite dobro in poceni pri tvrdki

Franc Sadnikar

trgovina z železnino v Celovcu
Burggasse 7 (zraven »Hotel Moser«).

Srečna volitev

pri skrninastih bolečinah, protinu, nevralgiji in pri ozeblinah kot učinkujoče, pomirjevalno lečilo, je zagotovljena vedno bolj rabljenemu, zdravniško priporočenemu sredstvu, imenovanemu

Contrheuman.

Lajša in pomiruje bolečine, izsesava otekline na členih, pospešuje njih gibčnost in odstranjuje neprijetno boleče srbenje.

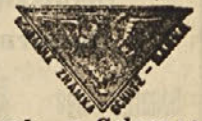
Poprašajte pri svojem zdravniku.

Izdelovatelj in glavna zaloga **B. FRAGNER, lekarna,**
c. kr. dvorni zalagatelj,

PRAGA-III., vogel Nerudove ulice šte. 203.

1 škatlica 1 krono.
Proti predplačilu K 1.50 dobi se 1 škatlico }
" " " 5.— " " 5 škatlic } franko
" " " 9.— " " 10 " }

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja in varstveno znamko!

Dobiva se v vseh lekarnah, v Celovcu: »Pri angelu«, Pavel Hauser, Vikt. Hauser, H. Gutt.

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda
Zaloga pri Jv. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOŽI DAR
DOMU NA ALTAR!**

Te vžigalice
so v prid družbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI

Zahtevajte in kupujte pri vseh trgovcih slovenske
Ciril in Metodove vžigalice
ki so priznane najboljše.

Glavna zaloga pri tvrdki Ivan Perdan v Ljubljani.

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda
Zaloga pri Jv. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOŽI DAR
DOMU NA ALTAR!**

Te vžigalice
so v prid družbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI

Želodec

kot srednik prehrane je vzdržatelj človeškega organizma. Treba je tedaj njegovo službo kot prebavljajoči in očiščujoči ud vedno podpirati. Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujajoče in prebavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmerne, slabe diete, prehlajenja in zoprnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče, je **dr. Rose balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja v Pragi.**

SVARILO! Vsi deli embalaže imajo postavno depozitarno varstveno znamko.

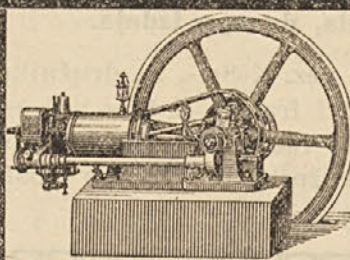
GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. FRAGNER-ja, e. in kr. dvornega dobavitelja,
„Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203,
vogal Nerudove ulice.

— Po pošti se razpošilja vsak dan. —

Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K. Proti naprej vpošiljati K 1-50 se pošlje mala steklenica, za K 2-50 velika steklenica, za K 4-7 dve veliki steklenici, za K 8-14 štiri velike steklenice, za K 22-14 velikih steklenic poštne prosto na vse postaje avstro-ogrske monarhije.

Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogrske, v Celovcu „Pri angelu“, P. Hauser, V. Hauser, H. Gutt.

Vsak strokovnjak
Vam pove, da so
orig. Otmar-motor
stabilen ali nepremakljiv in
poljedelski stroji
iz tovarne

C. Prosch, Celovec,
imejitelja brata inženirja Prosch, najboljši in
najzanesljivejši v obratu.

Zahtevajte specialne kataloge in obiske inženirja!

V najem se da gostilna in mesarija

v »Narodnem domu« v Velikovcu. Najemnik mora biti popolnoma zmožen slovenskega in nemškega jezika ter mora biti mesar. Oglasila se sprejemajo do Velike noči pri »Hranilnici in posojilnici« v Velikovcu.

SUKNO

in modno blago za gospode
in gospe priporočila izvozna
hiša
PRŮKOP SKORKOVSKÝ IN SÍŇ
v Humpoleu na Češkem.
Vzorci na zahtevo franco.
Zelo zmerne cene. Na željo
dam tukaj izgotoviti go-
sposke obteke.

CEFIRE

2 kleparska vajenca

sprejme takoj **Ernest Welecky**, stavbeni in galanterijski klepar v Celovcu, Fröhlichgasse 38.

Lovske puške

vseh sestav, priznana delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporočila

Prva boravska orožnišar-niška družba

Peter Wernig

družba z omoj. zavezov v Borovljah na Koroškem.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Sposobne zastopnike

za provizijsko prodajo šivalnih strojev na zmerne obroke sprejme **J. KLIMESCH**, veletrgovina šivalnih strojev, Praga-Smíchov 595.

Friderik Kocher

pasar in izdelovatelj cerkvenega orodja in posode
Beljak, Leiningengasse šte. 16

se priporoča prečastiti duhovščini za vsa v to stroko spadajoča dela, kakor: kelihe, monštrance, svečnike, posode za sveto olje, popraviljanje cerkvenega orodja kakor posrebljanje in pozlačenje galvanično in v ognju.

Za dobro in solidno delo se jamči.

Volneno

blago za ženske in sukno za moške obleke, zadnje mode, razpošilja najceneje Jugoslovanska razpošiljalna **R. Štermecki v Celju št. 308.** Vzorci na zahtevo. poštne prosto.

Redka setev,
dobra gnojitev

prinese jeseni
bogato žetev!

Dobra pomladanska gnojitev

Thomasovo moko

je vsled znižane to-
vornine, ki je še ve-
ljavna do 15. majnika

prav izredno
koristna!

Thomasovo moko „Zvezdne znamke“ imajo naprodaj vse prodajalnice, označene po lepakih.

Tovarne Thomasfosfata z. z o. z., Berlin W 35.

Pred manjvrednim blagom svarimo!

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikovaška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni.

Veliko dvorišče za vozove in trije hlevi za konje.

Za zabavo služi **keglišče**, pozimi zakurjeno.

Poleti sedi na **senčnatem vrtu**.

V tem hotelu najdeš vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 0/0** od dne vloge do dne vziğa.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurznim izgubam.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in incasso menic Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Splitu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8- za komad. **Tiske srečke s 4% obrestmi.** Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10- za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.